

Viziunea chineză asupra conceptului *soft power*. Considerații generale

The chinese vision of soft power. General considerations

Drd. Diana-Elena VEREȘ*

*Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
e-mail: diana.veres@ubbcluj.ro

Abstract

În ultima jumătate a secolului, diplomația publică a câștigat o mare popularitate la nivel mondial, devenind una dintre componentele de bază ale practicilor diplomatice. Din această perspectivă, este important de studiat cum este perceput și înțeles în prezent conceptul *soft power* atât în China, la nivel național, cât și de către societatea civilă și care este ținta diplomației publice a Chinei. Având intenția de a defini conceptul și de a trasa o traiectorie pentru țara lor, diferiți cercetători chinezi de la marile universități din China, preocupați de problematica *soft power*, au publicat numeroase articole, în care au descris în mod sistematic perspectiva Chinei asupra acestui concept și poziția în care țara lor se plasa la începutul anilor 2000. Parcurgând sursele chineze și comparându-le cu noțiunile generale despre *soft power*, prezentate de Joseph Nye, putem afirma faptul că asistăm, în China, la un nou proces de asimilare și adaptare, în conformitate cu politica țării, a unei teorii care nu provine din spațiul asiatic. Prezentul articol își propune să ilustreze modul în care China definește *soft power* și felul în care aceasta a pus în aplicare acest nou instrument al noii diplomații prin analizarea materialelor de specialitate, apărute în China în perioada 2005-2017.

In the last half of the century, public diplomacy has gained great popularity worldwide, becoming one of the basic components of diplomatic practices. From this perspective, it is important to study how the concept of soft power is currently perceived and understood in China at the national level as well as by civil society and the target of China's public diplomacy. Various Chinese scholars from major Chinese universities concerned with the issue of soft power have published numerous articles systematically describing China's perspective on the concept and where their country stands at the beginning of the 2000s, with the intention of defining the concept and charting a trajectory for their country. Looking at the Chinese sources and comparing them with the general notions of soft power presented by Joseph Nye, we can state that we are witnessing a new process of assimilation and adaptation in China of a theory that does not originate in Asia. This article aims to illustrate how China defines soft power and how it has implemented this new tool of the new diplomacy by analyzing the specialized materials published in China during the period 2005-2017.

Cuvinte-cheie:

China; diplomație culturală; *soft power*; noua diplomație.

Keywords:

China; cultural diplomacy; *soft power*; new diplomacy.

Diplomația publică, noua diplomație și soft power

Diplomația publică se definește drept *influența pe care opinia sau atitudinea publică o are în domeniul politicii externe* (Nye 2004, 8). Cu alte cuvinte, diplomația publică depășește nivelul diplomației tradiționale prin faptul că transmite populației situația referitoare la deciziile luate pe plan internațional. Un termen asociat în mod frecvent cu acest concept este cel de *comunicare*. Fiind conceput mai mult prin prisma unei mișcări de propagandă, efectuată de diplomați, termenul a fost înlocuit în literatura de specialitate cu cel de *noua diplomație publică*. Un exemplu relevant este reprezentat de dezvoltarea numărului de organizații nonguvernamentale care fac parte din acest proces. S-a făcut trecerea de la stilul tradițional de abordare, care viza *actorii și oamenii*, fapt datorat și evoluției tehnologiilor și care presupune propagarea de informații nu doar naționale, ci și internaționale într-un mod rapid, la stilul nou, inovator, unde comunicarea se produce între oameni. Guvernele însă, pentru a nu știrbi credibilitatea rețelelor și conexiunilor interumane, create cu ajutorul structurilor ONG, ar trebui să își limiteze rolul la cel de a promova activitatea acestora, și nu de a manifesta control asupra lor.

Cu privire la *noua diplomație*, atenția este îndreptată către conceptul de *putere blândă*, cunoscut sub numele de *soft power*. Termenul *soft power* a fost pentru prima dată menționat în anul 1980 și dezvoltat de către Joseph Nye, în lucrarea pe care a numit-o *Soft Power, Calea către succes în politica mondială*. Conform definiției oferite de autor, termenul face referire la capacitatea de a modela comportamentul și opinia celorlalți actori, având ca scop final obținerea unui rezultat dorit. Aflându-se într-o relație antagonică cu conceptul de *hard power*, care presupune atingerea unui scop prin intermediul coerciției, *soft power* recurge mai degrabă la cooptarea și atragerea indivizilor pentru a-i determina pe ei înșiși să se alinieze scopului final. Potrivit lui Nye, *puterea soft a unei țări constă în asocierea a trei elemente: cultura respectivei țări, în special principalele puncte de atracție, aspectele care o diferențiază de celelalte țări și care îi conferă unicitatea, specificul, valorile politice și politica externă* (Nye 2004, 15). Aceste elemente, fiind reprezentate și prezentate drept un model al unei societăți care funcționează bazându-se pe ele, pot determina alte țări să aspire la nivelul său de prosperitate și să dorească să îi urmeze exemplul. Totuși, puterea *soft* poate reprezenta un instrument greu de înțeles, care ar crea dificultăți guvernelor în ceea ce privește controlul și direcționarea sa, și nu în ultimul rând, fiind o modalitate indirectă de a conduce spre rezultatul dorit, evoluția sa putând avea loc foarte lent. Există o suită de elemente ale *noii diplomații publice* care sunt fundamentale și care trebuie să fie promovate în egală măsură pentru atingerea scopurilor pe care o anumită țară le are.

Diplomația culturală chineză

În ceea ce privește situația politicii externe a Chinei din prezent, cea mai importantă componentă o reprezintă *diplomația culturală*. Acest tip de diplomație reunește totalitatea schimburilor de idei, valori, tradiții, împreună cu alte aspecte care țin de

domeniul schimbului sociocultural. Scopul implementării acestui tip de diplomatie culturală este acela de a crea legături la nivel internațional și de a promova o imagine pozitivă a Chinei.

Întâlnim în China un exemplu de strategie *soft power* care a fost utilizat încă din cele mai vechi timpuri. Mai precis, există informații conform cărora, încă din perioada Dinastiei Ming, s-ar putea vorbi despre o expresie a *puterii soft*, când între anii 1400 și 1433, un eunuc chinez, numit Zheng He, aflat în serviciul imperial, a pornit în expediții navale, având destinații îndepărtate, precum India, Java sau Africa, și care vorbea străinilor despre măreția poporului din țara de mijloc, *Zhongguo*. Zheng He era adesea surprins vorbind despre virtuțile chinezilor și încerca să *cucerească* străinii prin daruri aduse din China, cu scopul de a crea astfel o imagine pozitivă asupra țării de unde venea și reușind într-o oarecare măsură să stârnească interesul și curiozitatea străinilor în ceea ce privește China. Mai mult decât atât, amiralul Zheng He invita conducătorii străini să călătorească în China pentru a se convinge personal de spusele sale, pentru a vizita fascinanta Chină și pentru a avea loc un schimb cultural între China și țările în care acesta călătorise (McCarthy 2005, 5).

Definiția pe care China o acordă *puterii soft* este într-o oarecare măsură diferită de valențele pe care le acorda Nye aceluiași concept, diferența constând în faptul că, pentru chinezi, *puterea soft* și aplicabilitatea ei includ absolut toate măsurile care ar putea fi luate pentru a-și atinge scopurile, și anume construirea unei imagini puternice și creșterea influenței sale la nivel global, excluzând din acest raționament doar elementele care au legătură cu forța militară (Zhu 2015, 56). Desigur, diplomazia culturală se află într-o strânsă legătură cu cea a schimburilor, în baza căreia se creează un raport de reciprocitate între diferite țări care primesc și trimit, la rândul lor, cetățeni în străinătate pentru studii și experiențe interculturale.

Termenul *diplomație publică* a fost descris și definit diferit, în funcție de zona la care facem referire. Putem considera astfel că, în funcție de scopul pe care fiecare țară îl are în ceea ce privește activitățile asociate cu diplomazia publică, definiția termenului suportă diferite interpretări, schimbări sau transformări. În SUA, diplomazia publică este definită, în dicționarul de termeni din domeniul relațiilor internaționale, drept *un program susținut de guvern care dorește să influențeze opinia publică din alte țări*. Instrumentele sale de bază sunt publicațiile, filmele, schimburile culturale, posturile de radio și de televiziune (Zheng 2009, 6).

Joseph Nye susține că *diplomația publică reprezintă forma politică a ceea ce el a numit ulterior soft power* (putere blândă), la începutul anilor '80 (Nye 2004, 9). *Puterea soft*, în cartea sa, *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, este definită drept *capacitatea de a convinge, de persuasiune, cu ajutorul culturii și al valorilor culturale, nefăcând uz de forța militară*, astfel că, din punctul de vedere al ideilor susținute, aceasta reprezintă antonimul *puterii hard* – *hard power* (Nye 2004, 11). În China, încă din anul 2007, odată cu cel de-al XVII-lea Congres al Partidului Comunist Chinez,

a fost subliniată importanța evidențierii culturii chineze la nivel internațional prin intermediul soft power, pentru a garanta, așa după cum susțin specialiștii chinezi, dreptul de bază la cultură și, totodată, pentru a susține interesele populației. Cu un an înaintea celui de-al XVII-lea Congres al Partidului Comunist Chinez, în anul 2006, un academician chinez din Shanghai propunea utilizarea ursului panda drept simbol al Chinei, în locul dragonului, simbol care ar înlătura orice asociere cu uzul puterii hard, al violenței sau al forțelor militare. Cu toate acestea, propunerea sa a fost mult timp criticată, motivul fiind acela că înlocuirea simbolului național al Chinei ar putea conduce la un proces de deșurubare din punct de vedere cultural și ar putea atrage oprobriul populației chineze (Wu 2012, 5).

Analizând acest fapt, se poate deduce că, în pofida dorinței Chinei de a integra și de a asimila *soft power*, pentru a o pune în aplicare în cât mai multe domenii, și având în vedere lipsa de experiență cu privire la perceperea, asimilarea și punerea în practică a principiilor *soft power*, aceasta ar putea comite erori grave care ar atrage dezaprobarea și scepticismul societății civile chineze, care ar putea considera aceste erori drept o tentativă de occidentalizare și o renunțare la propriile seturi de valori.

În China, termenul *diplomație publică* este perceput drept 外宣传 (waixuan chuan = propagandă externă), cu toate că există și traducerea 公共外交 (gonggong wai jiao = diplomație publică), care nu reprezintă încă nimic sugestiv sau suficient de relevant pentru chinezi. Cu toate că diplomația publică este percepută drept *propagandă*, acest termen nu are, ca în limba română, o conotație negativă pentru poporul chinez.

China consideră că o națiune puternică și suficient de mare va dobândi implicit atât respectul, cât și atenția altor țări. Privind totuși modelul țărilor din nordul Europei, putem afirma faptul că această credință a Chinei, conform căreia popularitatea unei țări și imaginea sa pozitivă este direct proporțională cu dimensiunile și puterea sa economică sau militară, este lipsită de fundament. Un alt exemplu în acest sens este imaginea Statelor Unite, care, în ciuda popularității sale, sunt privite cu scepticism de multe țări din lume. În prezent, diplomația chineză este orientată către pragmatism, neglijând imaginea sa la nivel internațional, preocupându-se mai mult de poziția sa în rândul marilor puteri (Glaser și Murphy 2009, 10-12). Pentru a confirma acest aspect, menționăm tendința pe care China o manifestă, de a stabili mai întâi cooperări la nivel economic, urmate de cele la nivel cultural. Chiar și în situația diplomației culturale, poziția Chinei este încă una tradiționalistă, evidențiind propagarea culturii chineze și nepunând prea mult accent pe schimbul cultural.

În ceea ce privește societatea civilă și luând în considerare opinia majorității cercetătorilor chinezi, conform cărora diplomația publică implică în mod egal atât societatea civilă chineză, cât și cea a țărilor țintă, s-a creat în rândul poporului chinez concepția eronată care, conform lui Wang Yiwei, presupune faptul că atât China, cât și poporul chinez, în mod implicit, ar trebui să fie recunoscute și respectate la nivel mondial, datorită istoriei, culturii și civilizației chineze, vechi de mii de ani,

neținând cont de teoria conform căreia istoria nu este un garant al influenței în epoca contemporană (Wang, Wang și Zhang 2009, 95). În pofida faptului că această țară manifestă un interes crescut față de acest concept, China trebuie să își dezvolte o strategie transparentă, coerentă, care să elimine temerile pe care restul țărilor le-ar avea față de aceasta, și anume faptul că, odată atins scopul de creștere în pace *peaceful rise* – 和平发展 (heping fazhan) –, China nu va impune modelul socialist chinez în restul lumii.

Soft power chinezesc

Primul specialist chinez care a scris un articol despre *soft power* a fost Wang Hunying, un apropiat al fostului președinte Jiang Zemin. În articolul publicat, în anul 1993, în Jurnalul Universității Fudan, Wang analizează teoriile lui Nye și susține că, în cazul Chinei, principala sursă a puterii soft trebuie să o reprezinte cultura, motivând prin faptul că o țară cu o cultură vastă și veche și cu un sistem ideologic funcțional nu trebuie să recurgă la puterea hard, care este nu doar ineficientă, ci și costisitoare, pentru că, prezentându-și cultura, celelalte țări se vor lăsa cucerite de modelul chinez (Wang 1993, 24).

Cu toate că, așa cum s-a mai întâmplat în cazul Chinei de-a lungul istoriei, aceasta a fost și este în continuare receptivă la teoriile provenite din spațiul nonasiatic care țin de sfera politicului și nu numai, spre exemplu, în cazul sinificării marxismului, și în situația din prezent putem vorbi despre existența *soft power* cu trăsături chineze. Unul dintre posibilele motive pentru care China a manifestat un interes crescând pentru soft power poate fi reprezentat de faptul că folosirea nonviolentei, a atragerii mai degrabă decât a coerciției, este o trăsătură pe care o regăsim în filosofia confucianistă, filosofie conform căreia un suveran trebuie să se bazeze pe forța morală, și nu pe cea fizică.

Totodată, un alt argument care poate întări veridicitatea acestei teorii este tendința pe care China o manifestă în ultimii ani, și anume o *renaștere a confucianismului*, includerea virtuților confucianiste în rândul oamenilor politici care se află în funcții importante la conducerea țării, adăugând la criteriile de alegere a acestora pentru diferite funcții și atributele pe care Confucius susținea că un bun conducător trebuie să le aibă. Totuși, la nivelul guvernului, există dezacorduri cu privire la sursa *soft power* a Chinei, la modul în care această strategie trebuie utilizată pentru a avea rezultate optime, și în același timp, în privința nivelului până la care China ar trebui să facă uz de soft power. Partea chineză, însă, privește cultura drept valoarea fundamentală care stă la baza soft power.

Diplomația culturală funcționează conform principiilor justiției, egalității, interdependenței, diversității culturale, promovând valori, precum protecția drepturilor omului la nivel internațional sau pacea globală. Desigur, diplomația

culturală se află într-o strânsă legătură cu cea a schimburilor, în baza căreia se creează un raport de reciprocitate între diferite țări care primesc și trimit, la rândul lor, cetățeni în străinătate pentru studii și experiențe interculturale. Așa după cum putem deduce, principalul motiv care a condus la studierea și dezbateră fenomenului este dorința Chinei de a contracara stigmatul atribuit acesteia la nivel internațional, și anume acela de nouă amenințare.

Jiangnan Social University publică, în anul 2012, un articol al profesorului Wu Zelin, cu titlul *Raport cu privire la cercetarea diplomației publice chineze*, care prezintă o perspectivă oferită de academicienii chinezi cu privire la teoria dezvoltării diplomației publice în China. Conform autorului, academicienii chinezi au trei perspective legate de subiectul cercetării diplomației publice. În primul rând, se consideră că subiectul diplomației publice poate fi doar guvernul unei țări. În al doilea rând, guvernul are în vedere includerea diplomației civile, nonguvernamentale, în domeniul diplomației publice. Cea de-a treia perspectivă realizează o sinteză între cele două și consideră că orice acțiune aflată sub îndrumarea guvernului poate funcționa ca o parte a diplomației publice și oferă, drept exemplu, diplomația publică, văzută ca o modalitate de implicare în activitățile de schimb, organizate de societatea civilă (Wu 2012, 7). Metaforic însă, diplomația publică este numită *încurajarea din spatele scenei* sau implicarea personală a acesteia, potrivit cu determinarea guvernului față de activitățile externe.

Unii specialiști în diplomație au perspective diferite în ceea ce privește obiectul sau partenerul asupra căruia diplomația publică chineză ar trebui să se concentreze. Zhang Qinmin consideră că publicul trebuie să fie ținta diplomației publice (Zhu și Ma 2010, 14), făcând referire la cuvântul *public* din această sintagmă și explicând faptul că această nouă formă a diplomației ar trebui prezentată și explicată publicului, populației, care ar trebui ghidată și formată în această direcție. Și Qu Xing consideră că accentul trebuie pus atât pe comunicarea cu populația din interiorul țării, cât și cu comunitățile din afară, accentul punându-se pe noua perioadă a diplomației publice chineze și pe trăsăturile specifice acesteia.

Cu toate acestea, din ce în ce mai mulți cercetători chinezi, preocupați de problema diplomației publice, au ajuns la concluzia că obiectul diplomației publice nu are cum să fie publicul chinez, ci numai publicul străin, mijloacele media străine, cercetătorii și specialiștii străini infirmând cele două teorii și considerând că mijloacele de transmitere a informațiilor, comunicarea dintre guvern și poporul chinez nu au legătură cu ținta și cu obiectivele diplomației publice. Li Yongzhi, unul dintre cercetătorii care susțin teoria conform căreia diplomația publică chineză trebuie să se îndrepte și să se concentreze exclusiv asupra mediului exterior, afirmă că expunerea atât la nivel extern, cât și la nivel intern a obiectivelor diplomației publice poate conduce la confuzii privind originile acesteia. Autorul menționează faptul că, referitor la metodele diplomației publice chineze, abordările acesteia au fost dezvoltate și îmbunătățite, concomitent cu evoluția fenomenului globalizării.

În această ordine de idei, Zhong Longxuan consideră că una dintre metodele diplomației publice o reprezintă răspândirea știrilor venite din străinătate, alături de schimburile culturale străine, accentul fiind pus pe propagarea știrilor provenite din mediul extern (Zhu 2015, 57).

Pentru o mai bună înțelegere a fenomenului și a obiectivelor diplomației publice, acesta le grupează în trei categorii:

1. *Canalele de comunicare oficiale ale guvernului care se adresează publicului străin;*
2. *Relațiile publice ale guvernului, relațiile media, marketing, rolurile individuale;*
3. *Schimburile culturale, schimburile educaționale, cultura populară, muzica, filmele (Zhu 2015, 57).*

Această diferențiere pe trei nivele, realizată în ordinea importanței, relevanței și nivelului de eficiență din perspectivă chineză conduce la concluzia că instrumentele aflate la dispoziția guvernului pentru aplicarea diplomației publice sunt din ce în ce mai numeroase.

Din punct de vedere tehnologic, *social media* a cunoscut o dezvoltare și o popularitate crescândă în rândul poporului chinez, jucând un rol important în rapiditatea răspândirii știrilor cu privire la activitățile guvernului în plan extern. Principalul scop al diplomației publice este considerat de către cercetătorii chinezi a fi acela de a servi interesul țării. Acestea au fost împărțite, la rândul lor, în mai multe categorii:

Guo Hairu, spre exemplu, susține promovarea prieteniei și a contactelor de prietenie dintre China și alte țări și transformarea sistemului politic, economic și înțelegerea valorilor culturale ale țării țintă (Li 2009, 53). Astfel, acesta consideră că scopul diplomației publice diferă, în funcție de țara de referință, și nu se poate vorbi despre scopuri identice atâta timp cât există țări mai mari și țări mai mici. Țările mari pun accent pe schimbarea imaginii la nivel mondial sau pe reconstruirea brandului pentru a obține simpatizanți și protectori, în timp ce pentru țările mai mici, accentul este pus pe atragerea media pentru a promova înțelegerea și percepția populației cu privire la alte țări cu care acestea ar putea fi interesate să stabilească relații de prietenie.

Zhu Liqun, profesor la Universitatea din Shanghai, expune într-un amplu articol științific, numit Noua doctrină internațională și diplomația chineză, cele zece atribute ale strategiei soft power chineze (Zhu 2015, 22-25):

1. *Soft power nu se referă doar la puterea instituțională și la cea culturală, ci include și identitatea națională, practica discursului și arta diplomației.*

Cu alte cuvinte, abilitatea de a promova dezvoltarea țării, de a internaționaliza civilizația și abilitatea țărilor mari în a-și contura propria imagine internațională sunt toate componente ale soft power. Din acest prim punct, făcând o paralelă cu

definiția dată, inițial, de Joseph Nye, putem sublinia faptul că, în China, soft power servește la ceva mai mult decât la propagarea unei imagini pozitive în rândul altor țări, acest obiectiv fiind enunțat după cel care face referire la dezvoltarea *armonioasă* a țării.

2. *Soft power are un grad atât de independență, cât și de dependență.* Aceasta trebuie să se bazeze pe puterea hard și deseori face uz de puterea hard pentru a-și pune în valoare trăsăturile, însă soft power poate acționa și independent, având ea însăși impact asupra puterii hard. Din această perspectivă, în funcție de procentul în care cele două sunt folosite, puterea poate reprezenta un progres sau un obstacol pentru țară. Acest al doilea punct intră, de asemenea, în conflict cu teoria enunțată de Nye, care propune soft power drept o opțiune mult mai eficientă decât hard power și mult mai puțin costisitoare. În această situație, apare un paradox, o contradicție între ideile enunțate de Xi, care, într-adevăr, dorește o ridicare a Chinei, o reînviere a poporului chinez prin intermediul păcii, pentru pacea întregii lumi. Potrivit lui Nye, asistăm, în prezent, la o convertire a puterii, fapt care se află în strânsă legătură cu evoluția, din punct de vedere tehnologic, imputând, totodată, faptul că folosirea forței în mod direct ar fi inutilă.

3. *Soft power are atât universalitate, cât și specificitate, dar aceasta trebuie să își păstreze caracterul universal.* Soft power necesită legături cu recunoașterea comunității internaționale prin anumite metode și mecanisme. Cu alte cuvinte, prin enunțarea celei de-a treia trăsături a soft power chinezesc, autorul sugerează că, în viziunea Chinei, soft power trebuie să aibă o perspectivă universală, dar, în același timp, atenția guvernului se îndreaptă asupra modului în care această trăsătură se reflectă în propagarea culturii chineze în restul lumii.

4. *Soft power este sursa de putere de la ora actuală pentru orice țară care stabilește relații internaționale cu alte țări.* Țările mari nu sunt singurele care întâmpină dificultăți în asocierile dintre puterea hard și puterea soft, însă țările mici se confruntă cu aceeași problemă, dar la un nivel mai mic. Autorul oferă drept exemplu Vaticanul care, în pofida dimensiunilor și a PIB scăzut, s-a folosit de strategia soft power pentru a-și promova spiritualitatea și pentru a-și manifesta influența în domeniul religios la nivel mondial.

5. *Natura obiectivă a hard power este forța, puterea, iar puterea sau punctul forte al soft power este construirea socială.* Diferiți actori ai relațiilor internaționale au o susținere puternică în ceea ce privește hard power, motiv pentru care și puterea soft este folosită la un nivel foarte ridicat. Astfel, autorul subliniază faptul că este necesară o cuantificare a folosirii puterii soft, raportată la puterea hard, pentru a nu lăsa loc ambiguității.

6. *Creșterea utilizării soft power are un caracter sustenabil.* Autorul oferă drept ipoteză exemplul unei țări pe care nu o numește în mod direct, dar despre care afirmă că ar

excela în domeniul ingineriei, însă care, din pricina influenței negative manifestate la nivel internațional și în ceea ce privește diplomația țării respective, are o influență scăzută din punct de vedere economic.

7. *Soft power are caracter atât endogen, cât și exogen.* Cele două trăsături se completează reciproc, caracterul endogen fiind baza pe care, prin intermediul caracterului exogen, pot fi deschise noi poziții, pot fi identificate noi perspective. Prin această caracteristică identificată de către autorul chinez, acesta sugerează caracterul deschis al soft power, afirmând ulterior că soft power este construită, într-o lume deschisă, de către întreaga comunitate internațională.

8. Prin cea de-a opta trăsătură, autorul face o comparație între soft și hard power, afirmând faptul că influența soft power, în special în rândul marilor puteri ale lumii, este una crescândă, fapt datorat atât progreselor înregistrate în sfera politică și chiar în ceea ce privește civilizația țărilor, cât și culturii relațiilor internaționale care au dobândit o natură socială, natură care, la fel, se află într-o continuă dezvoltare.

9. Autorul consideră că, în cazul marilor țări, printre care se numără și China, *soft power și hard power trebuie construite în același timp.* Hard power nu poate reprezenta o prioritate, așa după cum nici soft power nu ar trebui să fie lăsată pe ultimul plan, ci acestea două trebuie să se afle într-un proces de sincronizare și trebuie să se completeze reciproc.

10. *Soft power și hard power sunt inseparabile și fiecare se poate transforma în cealaltă.* Autorul dă drept exemplu în acest sens forțele militare, care aparțin hard power, însă din punctul său de vedere, strategiile legale ale folosirii puterii militare fac parte din categoria soft power.

Guvernul chinez consideră, astfel, că îndeplinirea *visului chinezesc* va putea fi posibil numai prin îmbunătățirea strategiilor soft power. *Visul chinezesc* este un concept lansat de Xi Jinping în anul 2012 care transmite un mesaj încărcat de un spirit naționalist și care vine drept o replică la *secolul umilinței* la care China a fost supusă. Xi Jinping a ilustrat în nenumărate rânduri că *visul chinezesc*, 我的中国梦 (wo de Zhongguo meng), reprezintă o alternativă la *The American dream*, sugerând faptul că țara sa este pregătită să preia conducerea la nivel global, asumându-și rolul de una dintre cele mai mari puteri ale lumii și concurând cu SUA, cel puțin la nivel teoretic, pentru primul loc în ceea ce privește preferința străinilor.

Visul chinezesc se referă la recunoașterea în plan internațional a importanței culturii chineze, a poporului chinez, privit drept o revenire, o reînviere a națiunii chineze. În plus, păstrând un iz socialist, visul chinez, în viziunea lui Xi, reprezintă visul colectiv al poporului prin care fiecare individ are posibilitatea de a-și împlini propriul vis (Peters 2017, 8).

Concluzii

În societatea contemporană, în special în ultimii douăzeci de ani, politica externă a marilor puteri s-a orientat către înlocuirea puterii hard cu noua tendință din domeniul diplomației publice, și anume puterea soft. În urma studierii spațiului asiatic, putem observa faptul că, în China, personajele din mediul diplomatic sunt preocupate de evoluția instrumentului numit *soft power*, 软实力(ruan shili), căutând să găsească noi abordări și diferite perspective pentru a face uz într-un mod cât mai eficient de potențialele beneficii obținute în urma aplicării principiilor sale.

Totodată, putem observa faptul că, așa după cum s-a întâmplat în secolul trecut, când China a preluat filosofia marxistă și materialismul dialectic, odată adaptat necesităților sale, în prezent, descoperind punctele commune ale *soft power* în ceea ce privește politica sa externă, îl trece prin filtrul propriei culturi, construind o strategie soft power made in China, funcțională, care, odată cu trecerea timpului, permite Chinei să stabilească legături atât cu marile puteri ale lumii, cât și cu restul țărilor. În prezent, cultura și civilizația chineză sunt din ce în ce mai cunoscute, inclusiv în spațiul românesc, motiv pentru care putem afirma faptul că, deși nouă, abordarea *soft power* a Chinei începe să ofere rezultatele pe care guvernul chinez le preconizează.

Cu toate acestea, conceptul soft power reprezintă un instrument greu de înțeles, care poate crea dificultăți guvernului chinez în ceea ce privește controlul și direcționarea sa, fiind o modalitate indirectă de a conduce la rezultatul dorit, astfel că evoluția sa s-ar putea desfășura foarte lent.

Referințe

Glaser, Bonnie S. și Melissa Murphy. 2009. "Soft Power with Chinese Characteristics, The Ongoing Debate." *Chinese Soft Power and Its Implications for the United States* 10-26. <https://www.csis.org/analysis/soft-power-chinese-characteristics>.

Li, Qingsi. 2009. „Studiu comparativ al aplicării puterii soft în China și SUA: studiu de caz, Asia de Sud.” https://www.zhangqiaokeyan.com/academic-journal-cn_teaching-research_thesis/0201220475612.html.

McCarthy, Michael. 2005. "Zheng He and the Great Southland: the context for the belief that he may have voyaged there." *Chinese Overseas Discussion Forum* 388-401. https://www.academia.edu/15784141/Zheng_He_and_the_Great_Southland_the_context_for_the_belief_that_he_may_have_voyaged_there.

Nye, Joseph. 2004. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.

Peters, Michael. 2017. "The Chinese Dream: Xi Jinping Thought on Socialism with Chinese Characteristics for a New Era." *Educational Philosophy and Theory*.

Wang, Huning. 1993. „Cultura ca putere națională: Soft power.” *Fudan Daxue Xuebao* (nr. 3). <https://xueshu.baidu.com/usercenter/paper/show?paperid=486ea8b723bec0e9ee2cc2f913552dcb>.

Wang, Qifeng, Zhizhang Wang și Yin Zhang. 2009. „Studiu cu privire la construirea puterii soft la nivel național, din perspectiva dezvoltării pașnice a Chinei.” *Jurnalul Institutului de Științe Sociale din Yunnan*.

Wu, Zelin. 2012. „Raport cu privire la cercetarea dezvoltării diplomației publice chineze.” *Jurnalul Facultății de Studii Sociale din Jiangnan* vol. 14 (nr. 3). <https://cn.usp-pl.com/doc/58382.html>.

Zheng, Denise E. 2009. ”China’s Use of Soft Power in the Developing World: Strategic Intentions and Implications for the United States.” *Chinese Soft Power and Its Implications for the United States* 1-9. https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/legacy_files/files/media/csis/pubs/090403_mcgiffert_chinesesoftware_web.pdf.

Zhu, Konglai și Zongguo Ma. 2010. „Rezumat al situației prezente cu privire la puterea soft, atât în țară cât și în lume și perspective pentru viitor.” *Jurnalul Facultății de Management de la Universitatea din Jinan, Shandong*. <http://www.cqvip.com/qk/82359a/201006/35955086.html>.

Zhu, Li Jun. 2015. „Noua ideologie internațională și diplomația chineză.” *Comentarii despre Diplomația Publică* (nr. 5). http://qqhyjs.cupl.edu.cn/_local/E/5A/8A/1CAB8E652C3135CD0AB21D21117_48756612_68579.pdf.